

Publicații și sisteme de indicatori statistici. Date și informații oficiale. Evoluții

Cultură: Totalitatea valorilor materiale și spirituale create de omenire în procesul practicii social-istorice, precum și a instituțiilor necesare pentru crearea și comunicarea acestor valori. Faptul de a poseda cunoștințe variate în diverse domenii; totalitatea acestor cunoștințe; nivel (ridicat) de dezvoltare intelectuală la care ajunge cineva.

Om de cultură: persoană cu un nivel intelectual ridicat care posedă cunoștințe universale multe și temeinice.

Culturalizare: Acțiunea de a (se) culturaliza și rezultatul ei; răspândire a culturii; instruire.

*(Dicționarul Explicativ al Limbii Române /
Academia Română)*

Este cunoscut că **Strategia Sistemului Statistic Național** și prevederile **Legii Organizării și funcționării statisticii oficiale în România** (nr. 226 / 2009) stau la baza elaborării **Programelor statistice naționale**, urmărind realizarea unor importante obiective și acțiuni. Au fost avute în vedere, după părerea noastră, inclusiv promovarea culturii statistice și creșterea gradului de utilizare a datelor statistice oficiale din toate domeniile de activitate desfășurate.

Facem referire, de această dată, la unele dintre publicațiile editate de Institutul Național de Statistică: „**Anuarul Statistic al României**”, publicație de referință care, împreună cu alte lucrări: „Activitatea unităților cultural - artistice”/ 2010, cu Breviarele și Anuarele elaborate la nivel teritorial, cuprinde o diversitate de date și informații oficiale din domeniul statisticii culturii. S-au obținut date și informații prin **cercetările statistice** organizate la diverse categorii de unități: biblioteci, instituții de spectacole și concerte, muzee și colecții publice; de la unitățile care desfășoară activități editoriale. Alte importante date și informații provin periodic din **surse**

administrative. Colaboratori: Biblioteca Națională a României, Ministerul Culturii, Centrul Național al Cinematografiei, Societatea Română de Radiodifuziune, Societatea Română de Televiziune și Consiliul Național al Audiovizualului - cu privire la rețeaua cinematografică, emisiunile de radio și televiziune, producția de cărți, broșuri, manuale și cursuri universitare.

Prezentăm principalii indicatori cu serii de date statistice din domeniul cultural - artistic cuprinși în publicațiile editate de INS.

Pentru rețeaua și activitatea bibliotecilor existente, informațiile sunt grupate pe tipuri de biblioteci:

- Biblioteca Academiei Române, Biblioteca Națională, Biblioteca Pedagogică Națională și Biblioteca Națională Militară (biblioteci naționale și de importanță națională); biblioteci ale institutelor de învățământ superior; biblioteci specializate ale instituțiilor publice și agenților economici; biblioteci județene; biblioteci municipale și orășenești; biblioteci comunale; biblioteci școlare (inclusiv bibliotecile Casei Corpului Didactic). În ultimii ani, este de remarcat că au funcționat în rețeaua bibliotecilor din țara noastră între 11.800 și 12.200 de unități.

Sunt publicate de INS, de asemenea, date și informații privind volumele existente în cursul unui an de referință, utilizatorii și numărul volumelor elaborate. În numărul volumelor existente au fost cuprinse: cărți, broșuri, colecții de ziare și reviste. Pentru toate categoriile de indicatori statistici, datele și informațiile s-au prezentat pe total țară, regiuni de dezvoltare și pe forme de proprietate. În cadrul regiunilor de dezvoltare, cel mai mare volum de carte existent în dotarea bibliotecilor a fost în Regiunea București - Ilfov (peste 38.000 de mii volume), în Regiunile Nord - Est și Nord - Vest (peste 27.000 și, respectiv, 24.600 mii volume). Deosebit de valoroase sunt, în opinia noastră, datele și informațiile furnizate cu privire la **activitatea Depozitului Legal al Bibliotecii Naționale.**

Din precizările metodologice prezentate în publicațiile elaborate rezultă importante și utile informații cu privire la activitatea de tipărire și depozitare: la „Cărți și broșuri tipărite, intrate în Depozitul Legal al Bibliotecii Naționale”, sunt cuprinse lucrările apărute pe întreg teritoriul țării, realizate de editurile publice și particulare, atelierele instituțiilor de învățământ superior, oficiile de informare și documentare cu activitate editorială.

Datele și informațiile statistice se referă la numărul de cărți și broșuri intrate în Depozitul Legal în cursul unui an de referință, gruparea fiind realizată pe domenii: științe sociale, științe exacte, științe aplicate, artă și divertisment, literatură și lingvistică, geografie, istorie, cursuri universitare și manuale.

Evoluția numărului titlurilor cărților și broșurilor tipărite, intrate în Depozitul Legal (titluri și tiraje) începând din anul 2000, prezintă tendințe diferite, creșteri în fiecare an față de anul precedent (până în 2007) și ulterior scădere (cea mai mare în 2009 față de 2008).

Anii	Titluri	Tiraj (mii)	Anii	Titluri	Tiraj (mii)
2000	10.159	11.267	2006	14.373	9.720
2001	10.478	10.426	2007	15.566	11.028
2002	11.571	11.189	2008	13.700	10.210
2003	12.864	8.350	2009	8.563	6.132
2004	13.288	9.288	2010	11.143	13.889
2005	14.115	11.746			

Scăderea din anul 2009 s-a înregistrat la numărul titlurilor (cu 37,6%) și respectiv la tiraje cu 39,9%.

În **activitatea editorială** s-au publicat inclusiv **ziare: cotidiene și necotidiene**, cât și **reviste**. La cele 489 unități cu activitate editorială existente, majoritatea titlurilor au fost în limba română, frecvența de apariție pentru necotidiene fiind o dată pe săptămână. Au fost publicate în ultimii ani, 130 de titluri de ziare cotidiene și 250 de necotidiene.

La publicațiile periodice (reviste), datele și informațiile prezentate au fost grupate după frecvența de apariție pe titluri, tirajul anual și după domeniul de apariție.

De remarcat că numărul titlurilor revistelor de specialitate: tehnice, științifice și de cercetare a fost de 61% în totalul publicațiilor periodice pentru publicul de specialitate.

În **rețeaua muzeelor și colecțiilor publice** au funcționat: muzee și colecții publice de importanță națională (unități de bază și filiale/secții); de importanță regională, județeană și locală. Pe forme de proprietate, din numărul total al muzeelor și colecțiilor existente, cele proprietate de interes național și local au reprezentat 88%.

Activitatea instituțiilor și companiilor de spectacole sau concerte s-a desfășurat în teatre dramatice, opere, teatre muzicale, de estradă și operetă, teatre de păpuși și marionete, circ, centre culturale, filarmonice și orchestre simfonice, ansambluri artistice, orchestre populare. Au fost 19.559 spectacole/concerte cu 6.304 mii spectatori.

În cinci din numărul regiunilor de dezvoltare existente, au funcționat între 13-16 instituții și companii de spectacole sau concerte, numărul cel mai mare al instituțiilor respective care au funcționat au fost în: Regiunea București - Ilfov (33); Regiunea Centru (27) și Regiunea Nord-Vest (25). La 1.000 de locuitori, a revenit un număr între 290 - 300 de spectatori la instituțiile și companiile de spectacole sau concerte.

Activitatea cinematografică, de radiodifuziune și televiziune reflectată prin date și informații statistice potrivit sistemului de indicatori specifici rezultă, în principal, din prezentarea numărului de cinematografe și al locurilor în sălile cinematografice, numărul de spectacole, producția de filme, programul de emisie al stațiilor de radio publice centrale și teritoriale, stațiile de televiziune publice centrale, stațiile teritoriale, structura programelor difuzate (terestru, prin rețea de telecomunicații și prin satelit).

Au existat 68 de unități cinematografice (cele mai multe - 24%) în Regiunea București - Ilfov și cele mai puține în Regiunea Sud - Muntenia (6%).

La producția de filme, rezultă că au fost realizate 14 filme artistice producție românească și zece filme de lung metraj, realizate în coproducție.

Programele de emisie ale stațiilor de radio publice centrale și teritoriale, cât și al stațiilor de televiziune au fost (ore - program) inclusiv în limbile minorităților naționale. Au realizat ore-program și stațiile teritoriale TVR (Iași, Cluj, Timișoara, Craiova, Târgu Mureș).

Au fost date licențe audiovizuale atât pentru programe de radio, cât și pentru programe de televiziune, majoritatea fiind reprezentate de licențele de difuzare terestre. În ultimul an, numărul posturilor de radio în funcțiune a fost de 626, iar al posturilor de televiziune de 708.

Este de evidențiat totodată, activitatea și structura programelor difuzate de posturile de radio și televiziune, terestru și prin rețeaua de telecomunicații (programe de informare, educative, religioase, culturale, de divertisment etc.).

Exprimăm convingerea că elaborarea publicațiilor statistice care vor cuprinde fără echivoc date și informații actualizate pentru importantele categorii de indicatori, va contribui într-o mai mare măsură la cunoașterea și analiza, de către utilizatori, a evoluției pe ansamblu și în structură a activităților desfășurate în domeniul cultural-artistic și nu numai. Ne referim în primul rând la **educație**. Este domeniul care, în opinia noastră,

necesită o prezentare separată. Se va avea în vedere, în mod deosebit, faptul că educația s-a desfășurat în cadrul procesului instructiv-educativ organizat, desfășurat în școală, familia exercitând cocomitent o mare influență. Cunoașterea publicațiilor statistice editate de INS, sistemul de indicatori specifici, datele și informațiile obținute pentru toate felurile de învățământ, și alte surse de informații din domeniul educației, vor face posibilă prezentarea și analiza celor mai recente date oficiale.

Grupaj realizat de:
Ec. Ioan. B. GÂLCEAVĂ
Ing. ec. Grigore GRAMA
(Societatea Română de Statistică)